

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2017

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокій В.В., Присяжнюк П.В., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Кривецький В.В., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Проняєв Д.В., Наварчук Н.М. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 19 квітня 2017 р.). – Чернівці, 2017. – 581 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 9 від 23 березня 2017)

ISBN 978-966-697-677-5

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2017

кафедрі акушерства та гінекології Вищого державного навчального закладу «Буковинський державний медичний університет» запроваджено цикл тематичного удосконалення «Ведення фізіологічної вагітності» для лікарів загальної практики – сімейної медицини. Велика увага приділяється питанням предгравідарної підготовки сімейної пари. На аудиторних заняттях надається розширена інформація як психологічного характеру, що є необхідною умовою у роботі лікаря із батьками, що планують вагітність, так лікарі отримують і спеціалізовані медичні знання по обстеженню пари, щоб профілактувати ускладнення вагітності та вади розвитку плода. Деталізація особливостей макро- та мукронутрієнтного забезпечення майбутніх батьків та дієтологічних принципів здорового способу життя викликає суттєве зацікавлення серед лікарів-слухачів, оскільки питаннями раціонального харчування цікавляться у них багато жінок, що мріють стати мамами. Окремий акцент робиться на соматичному статусі жінок репродуктивного віку, оскільки саме сімейний лікар повинен пояснити жінці, що планування вагітності повинно відбуватися на тлі ремісії, що значно знизить ризик гестаційних ускладнень.

Робота з вагітними жінками потребує особливої уваги, оскільки не завжди жінка може вказати на певні зміни, лікар же, розуміючи фізіологію перебігу вагітності, повинен вміти ставити запитання так, щоб не пропустити патологію, повинен помічати деталі, які більше ніхто не помітить. На практичних заняттях ми звертаємо на такі моменти особливої уваги, адже спостереження за вагітною – це більше мистецтво, а ніж лікування.

Практична орієнтованість циклу забезпечується відпрацюванням практичних навичок на фантомах та безпосередньою роботою з вагітними різних термінів в жіночій консультації.

В цілому, викладання такого курсу є актуальним, викликає жвавий інтерес у лікарів, оскільки вони розуміють, що професійність у веденні фізіологічної вагітності буде сприяти більш прогнозованим результатам у їх роботі.

«СТРАТЕГІЯ ВООЗ В ГАЛУЗІ НАРОДНОЇ МЕДИЦИНИ НА 2014-2023 Р.Р.» ЯК КЛЮЧОВИЙ ВІДПРАВНИЙ ДОКУМЕНТ З РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ЦИКЛАХ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ «КЛІНІЧНА ФІТОТЕРАПІЯ ТА АПІТЕРАПІЯ»

О.І. Волошин, Б.П. Сенюк, Н.М. Малкович

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Цикл тематичного удосконалення (ТУ) «Клінічна фіто- та апітерапія» функціонує при кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб БДМУ з 2003 року. Традиційно двічі на рік здійснюються двотижневі цикли загальною

тривалістю по 60 годин, з яких 40 – лекційний курс, 18 – практичні заняття та 2 години – підсумкове заняття. За цей період зацікавленість до цього циклу проявляли переважно лікарі терапевтичного профілю, але слухачами були також невропатологи, психіатри, ендокринологи, онкологи, лікарі швидкої допомоги. Важливо, що про існування цього циклу при БДМУ знали й лікарі сусідніх з Буковиною областей й також ставали нашими слухачами (Івано-Франківської, Тернопільської та Хмельницької областей).

В навчальній програмі циклу передбачено виклад матеріалу з апіфітотерапії не тільки з розділів внутрішньої медицини, але й суміжних галузей: неврологія, ендокринологія, імунологія, психіатрія, онкологія, гінекологія, екологія. Щорічно здійснювались доповнення лекційного матеріалу та практичної наочності новими зразками та інструкціями, буклетами рослинних лікарських засобів та біологічно активних домішок біологічного походження, висвітлювалися дискусійні питання інтеграції фітотерапії в алопатичну медицину, перспективи розширеного використання сучасних фітозасобів в практичній діяльності лікарів первинної та вторинної ланок медико-санітарної допомоги, в тому числі використання природних ресурсів сільської, гірської місцевості.

Значні труднощі та багато запитань задавали лікарі щодо стриманого відношення офіційних керівних кіл медичної галузі відносно широкого використання фітозасобів в повсякденній діяльності фахівців терапевтичного та суміжного з терапією спрямувань. З розумінням сприймають лікарі це явище, оскільки в медичних вишах згідно навчальних програм не передбачено хоча б мінімальний базовий рівень з фітотерапії, який би став у майбутньому стимулом чи основою до самостійного опанування чи шляхом вдосконалення на циклах ТУ з фітотерапії, а, отже, розуміння важливості отримання цих знань на післядипломному етапі. І це стосується також керівників медичної галузі всіх рівнів, це є також причиною недостатньої уваги лікарського загалу до фітотерапії зверху донизу. Це має місце і в Європі, хоч значно меншою мірою.

Та нинішній етап існування людства та популяційний стан здоров'я значно погіршився: екологічні, економічні негаразди, шалені ритми життя та супутні їм хронічні стреси, виснаження та «хвороби» ґрунтів, сучасні агробіологічні технології, в тому числі в тваринництві, птахівництві, переробці цієї продукції, зумовлюють все гірші, нижчі за цінністю властивості сучасної їжі. Наслідком цього є популяційна полі- та коморбідність, вікове «омолодження» більшості хвороб. Навіть в дуже розвинутих країнах Європи та Північної Америки визнано, що й за новітніх технологій лікування сучасних пацієнтів з полі- та коморбідністю, в тому числі за протоколами на основі доказової медицини, надати належну допомогу вдається все важче. Тому в полі зору експертів ВООЗ з 2002 року з цього приводу велись інтенсивні дослідження на різних континентах, державах з різним економічним станом і

ресурсами рослинного (в контексті лікарських рослин) забезпечення, з використанням різних надбань народної медицини (НМ), в першу чергу Китаю, Індії, Тибету, проведені численні наукові форуми на різних континентах, результатом яких став документ надзвичайної ваги «Стратегія ВООЗ в галузі народної медицини 2014-2023 р.р.». В ньому зазначено, що на нинішньому етапі збереження здоров'я нації при лікуванні хронічних поліморбідних пацієнтів обійтися без методів та засобів НМ неможливо. Визначено їх місце і роль: вони є додатковими, але необхідними, оскільки володіють за механізмами дії багатогранною та поліорганною діями, впливають на спільні неспецифічні патогенетичні ланки багатьох захворювань, гармонізують дію сучасних синтетичних лікарських засобів, підвищують загальну ефективність лікування та запобігають чи зменшують їх побічні ефекти. ВООЗ надаватиме консультативну та методичну допомогу урядам – членам ВООЗ, унесенні змін в національні системи охорони здоров'я щодо впровадження методів і засобів НМ в широку практичну діяльність лікарів, у підготовці кадрів з НМ, проведенні наукових досліджень, обміні досвідом тощо. Наголошено, що до 2023 р. впровадження методів НМ в медицині світу повинно стати «світовим феноменом».

Керуючись цим документом у діяльності нашого колективу з викладання циклу ТУ «Клінічна апіфітотерапія» та ознайомлюючи з його змістом слухачів, ми відмітили значне зростання зацікавленості наших слухачів, бажання опанувати самостійно окремі розділи фітотерапії. В цьому аспекті їм надається інформаційний матеріал на компакт-дисках, USB; готується до друку друге видання монографії «Основи фітотерапії та гомеопатії». Науково-практичні надбання співробітників БДМУ у галузі апі- та фітотерапії в Україні визнані Комітетом МОЗ України з впровадження методів НМ одними з найвагоміших і перспективних. В БДМУ є давні наукові традиції і здобутки в цьому напрямку, особливо з 1990 року. Вони відображені в монографіях «Оздоровчі ресурси Буковини» (1998 р.), «Пилок квітковий в клінічній і експериментальній медицині» (1999 р.), «Лікарські рослини Карпат і прилеглих територій» (2012 р.), «Родіола рожева в клінічній медицині» (2005 р.). Ознайомлення слухачів ТУ з цими виданнями підвищує авторитет і довіру до нашого колективу та сприяє поглибленню знань з апі- та фітотерапії.

Висновки: 1. Сучасний популяційний стан здоров'я українців має тенденцію до прогресуючого погіршення з формуванням феноменів полі- та коморбідності.

2. За висновками експертних комітетів ВООЗ в лікувальні комплекси сучасних пацієнтів необхідно включати засоби НМ.

3. «Стратегія ВООЗ в галузі народної медицини на 2014-2023 рр.» є надзвичайної ваги мобілізуючим документом для медичної галузі, в тому числі в Україні з широким впровадженням методів НМ в клінічну практику та підготовку кадрів.

СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ Т.С. Булик.....	307
«СТРАТЕГІЯ ВООЗ В ГАЛУЗІ НАРОДНОЇ МЕДИЦИНИ НА 2014-2023 Р.Р.» ЯК КЛЮЧОВИЙ ВІДПРАВНИЙ ДОКУМЕНТ З РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ЦИКЛАХ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ «КЛІНІЧНА ФІТОТЕРАПІЯ ТА АПТЕРАПІЯ» О.І. Волошин, Б.П. Сенюк, Н.М. Малкович.....	308
ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДО МЕДИЧНОГО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ „КРОК-3. ЗАГАЛЬНА ЛІКАРСЬКА ПІДГОТОВКА” НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ, КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ХВОРОБ В.С. Гайдичук, Л.В. Каньовська, О.В. Андрусак, О.С. Воевідка, Г.І.Шумко.....	311
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ЕТАП СУЧАСНОГО ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ І.В. Геруш, Л.Г. Логуш, І.Г. Бірюк.....	312
РОЛЬ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВІЗОРІВ О.М. Горошко, А.О. Паламар, Н.С. Богдан, О.Я. Василичук, В.М. Драчук.....	313
ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЛІКАРСЬКОЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ М.Д. Гресько.....	315
ЗБІЛЬШЕННЯ НАОЧНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ - ХІРУРГІВ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ Ф.В. Гринчук.....	316
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ЛІКАРІВ- ІНТЕРНІВ 1-ГО РОКУ НАВЧАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВДНЗУ "БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ" І.І. Дроник, Т.Б. Мандзюк, Т.С. Кіцак, А.А. Шостенко.....	317
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ КЛІНІЧНИХ ОРДИНАТОРІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ» О.Г. Дудко.....	318
ВИСОКОЧАСТОТНА ТЕРАПІЯ Л.Ю. Зав'янський.....	319
ЛІКАРІВ ПОТРІБНО ГОТУВАТИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО ЖИТТЯ, А НЕ ДО ЕКЗАМЕНІВ С.І. Іващук, Л.П. Сидорчук, В.О. Бобков.....	321
ПІСЛЯДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ Т.В. Казанцева, Л.П. Сидорчук, С.В. Білецький, О.А. Петринич, С.І. Іващук, Л.В. Никифор, Л.В. Мельничук.....	322